

Fellesrådet i Meløy kommune

Gravferd og gravsted i Meløy kommune

- en orientering fra Meløy kirkelige fellesråd

Rev. 15.06.2005

Forord

Denne brosjyren er ment som en orientering til de pårørende. Noen står fremfor en begravelse. Andre har allerede noen av sine kjære gravlagt på en av kirkegårdene i Meløy.

Brosjyren beskriver regler som gjelder for gravlegging og gravsteder i kommunen. Disse er vedtatt for å sikre at kirkegårdene skal fremstå på en måte som er verdig det minne vi gjerne vil bevare omkring våre forfedre.

Fra 1.1.97 fikk vi en ny gravferdslov. Vi har forsøkt å utforme våre lokale kirkegårdsvedtekter i henhold til den nye loven.

Denne brosjyre er utformet spesielt med tanke på det lokale regelverk som finnes i Meløy.

Tilsvarende regelverk finnes også i de andre kommuner.

Viktige telefonnummer:

Kirkekontoret	75721210
Kirkevergen privat.....	75755497
Kirkevergen mobil.....	91301285
Sokneprest privat.....	75754340
Sokneprest mobil.....	41237703
Kapellan privat.....	75750784
Kapellan mobil.....	91758656
Diakon privat	75752350
Diakon mobil.....	95704091
Lensmann.....	75719500
Frikirken, Meløy søndre.	75751511
Frikirken, Meløy nordre..	75754146
Pinsemenigheten Sion...	75754380
Ørnes begravelsesbyrå	75720800
Begr. byrå mobil.....	97020731

Hjemmeside til Den norske kirke i Meløy: www.meloy.kirken.no

Innhold

Forord	2	Gravminner	9
Når noen dør... ..	3	Eldre graver	10
Praktiske gjøremål	4	Stell ved gravminne	11
Barn og døden	5	Orden på kirkegårdene	11
Begravelsesseremoni	6	Litt økonomi.....	12
Ta vare på hverandre	7	Opprydding og skifte	12
Minnesamvær	7	Gravlegat	13
Gravsted i Meløy.....	8	Kirkegårdsvedtekter	14
Feste av gravsted	8		

Når noen dør...

Et dødsfall kommer sjelden beleilig. Noen har likevel fått tid til å forberede seg, både på selve dødsfallet og praktiske forhold i denne forbindelse. Andre må midt oppe i sjokket og sorgen ta seg av en mengde praktiske ting de ikke var forberedt på og vet lite om. Når en som står en nær dør, blir livet fylt av sorg. Reaksjoner som hjelpeløshet, engstelse

og ensomhet er helt vanlig. For noen kan det være godt å ha praktisk arbeid i forbindelse med gravferden å gjøre.

Undersøkelser viser at de pårørende som tar aktiv del i praktiske gjøremål rundt gravferden svært ofte opplever dette som en viktig del av sorgbearbeidelsen.

Følgende forhold bør avklares etter dødsfallet:

1. *Hvem skal ta ansvaret for begravelsen?*
2. *Hvem skal varsles og hvordan?*
3. *Hvor og når skal avdøde begravnes?*
4. *Skal en benytte begravelserbyrå?*

1. I regelen er det den avdøde selv som hadde rett til å avgjøre hvem som skulle ta seg av begravelsen. Der denne ikke har etterlatt seg et ønske er det ektefelle, myndige barn eller foreldre som står nærmest til å ta på seg dette ansvaret. (Det finnes lovbestemmelser som gir nærmere avklaring om dette, hvis det er tvil eller uenighet om hvem som stod avdøde nærmest.) Der flere står likt, f.eks. mellom søsken, bør en utpekes som kontaktperson ovenfor prest / forstander og begravelserbyrå. De fleste arbeidsplasser har avtalefestede ordninger for permisjon i forbindelse

med dødsfall innen nær familie. I mange tilfeller vil en ha rett til lønnet permisjon i opptil en uke.

2. Familien må selv avgjøre hvem som behøver varsel om dødsfallet. Ektefelle, myndige barn eller foreldre må selvsagt varsles så snart som mulig. Varsel må også snarest gjøres til politiet. Kom dødsfallet uventet, bør det vurderes om disse bør få varsel via politi eller prest hvis de bor utenbygds. Øvrig slekt, venner, arbeidsgiver mm. varsles etter behov på den måte en finner best.

3. De pårørende må ta kontakt med kirkekontoret i den menighet som **avdøde tilhørte** for å bestille begravelse, eventuelt gir de begravelsesbyrået fullmakt til å gjøre slik avtale.

Prest/pastor avholder sorgsamtale med pårørende, der gjennomføringen av begravelsen blir planlagt med hensyn til salmer og eventuelt andre innslag det måtte være ønske om.

Kirkevergen må snarest, og **før** dag bestemmes, kontaktes for å finne gravsted og for å undersøke hvilken dag kirkegårdsbetjeningen har kapasitet. Skjema med opplysninger om avdøde, samt opplysning om fester og ansvarlig for gravferden skal utfylles, underskrives

og leveres kirkekontoret **før** gravlegging. Dette gjøres vanligvis av begravelsesbyrået. Dersom byrå ikke brukes må prest/pastor sørge for at slikt skjema blir utfyllt.

4. Svært mange vil benytte et begravelsesbyrå for å ta seg av mange av de oppgaver som må løses i tilknytning til begravelsen.

Byrået har erfaring og utstyr som behøves for stell av den døde, transport osv. Det er viktig å være klar over at byrået hele tiden handler på vegne av de pårørende. Begravelsen skal etter loven skje senest 8 døgn etter dødsfallet.

Praktiske oppgaver frem til begravelsen

De pårørende avgjør normalt selv om den døde skal bli liggende i hjemmet eller i bårerom frem til begravelsen. I Meløy finnes det bårerom med kjøling ved Fore kirke, Glomfjord kirke, Halså kirke og Bolga bedehus. Avtale om bruk av disse gjøres til kirkekontoret.

Avtale om lån av nøkkel til syning av avdøde gjøres også til kirkekontoret.

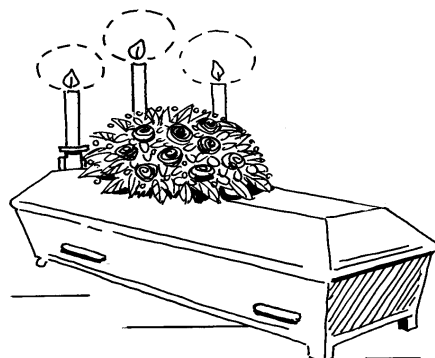
Ved Ørnes Omsorgssenter og Vall Omsorgssenter finnes det også bårerom. Henvendelser om bruk av disse gjøres direkte til omsorgssentrene.

For transport av bære kan begravelsesbyrået stille med bærebil.

Ellers disponerer fellesrådet bæretilhenger på Halså som pårørende kan låne/leie. På Enga disponerer Enga

husflidlag bæreheger.

Når alt er klart angående begravelsesdag og tidspunkt, bør dødsannonse innrykkes. Hjelp til det kan du få hos Avisa Nordlands lokalkontor og i Meløy-avisa. Brukes det begravelsesbyrå, kan de også være behjelpelig med oppsett og innsending av slik annonse.

Barn og døden

Barn knytter seg tidlig til sine nærmeste, og sørger når de opplever tap. Det er vanskelig å se på at barn har det vondt. Derfor har vi kanskje ofte ikke ønsket å se det. Vi ser at de gråter og er triste, for i neste øyeblikk og gå ut å leke, syng og le.

Barn glemmer så lett, tenker vi, og tror kanskje at deres følelser ikke stikker så dypt. Vi vil kanskje skåne barna for å ha det vondt, slik at vi prøver å hindre dem i å se, høre og delta ved alvorlig sykdom, død og begravelse.

Slik håper vi kanskje at de heller ikke føler så mye smerte. Slik har mange barn opplevd at personer som de har vært glade i, har forsvunnet ut av livet deres uten at de har fått tatt avskjed, uten forklaring og uten at de voksne rundt dem viser sorg for barna.

Et slikt "mystisk forsvinningsnummer" er i lengden mer utrygt for barna enn å åpne opp for sorg og savn. Og når de voksne ikke viser sin sorg og ikke snakker om den som er død, vil barna bli i tvil om menneskets betydning "Var de ikke glad i bestemor? Vil de ikke savne meg heller om jeg dør?"

Vi kan ikke skåne barna for å oppleve tap og sorg, men vi kan hjelpe dem å vise respekt for tapsopplevelsen og finne uttrykk for følelsene.

Sorg og savn kan bearbeides og finne utløp på barns naturlige vis gjennom lek, gråt, tegning, og ritualer. Sorgen er den prosessen som skal til for å ta med seg erfaringer og minner fra det som var, og finne et nytt fotfeste i tilværelsen, og fortsette en utvikling som kanskje stopper opp en periode.

Ritualene rundt en begravelse er ikke bare noe smertefullt, men også en verdig og fin avslutning på et menneskeliv. Det er viktig for barna å få ta del i disse ritualene som vi har rundt død og begravelse. Forutsetningen er at de er blitt skikkelig forberedt på hva de kan vente seg, hva som skal skje, og at de har følge med voksne de er trygge på, og at de får stille spørsmål og snakke om det de er med på etterpå.

Det gir bedre grunnlag for barna å bearbeide ting følelsesmessig og tankemessig. De voksne som gråter og sørger blir modeller for barna, og gir dem en viktig erfaring i hvordan finne utløp for sin egen sorg. Hvor gamle barna skal være for å være med, må de voksne rundt barna vurdere. Det går an å diskutere med andre som har erfaring med dette.

Verken de voksne eller barna må presses til noe som de ikke har lyst til å være med på. Barna trenger mye informasjon

om det som skal skje, og rolige, enkle, ærlige svar på sine spørsmål. Barn må få bruke tid på å forstå det som skjer, de går inn og ut av sorgen oftere og raskere enn de voksne.

Til tross for belastningen det er for et barn å miste en av sine nærmeste, vil en

Begravelsesseremoni

Begravelsesseremonien blir stedet der man kan ta det siste farvel med avdøde. Menighetenes tilbud om begravelsesseremoni er frivillig.

Det er fullt mulig å arrangere en privat seremoni i hjemmet eller annet lokale om det er ønsket.

Kirkelig gravferd blir som regel ikke foretatt når avdøde ikke er medlem av kirken. Dersom de nærmeste pårørende ønsker kirkelig medvirkning ved gravferden, har presten adgang til å forrette kirkelig gravferd.

Seremonien i kirkene følger en fastlagt liturgi. Det er likevel rom for de pårørende til å personliggjøre seremonien gjennom valg av salmer, fremføring av min-

slik tapsopplevelse gi barnet mulighet til å utvikle varme og forståelse for andre, toleranse for sterke følelser og en dype-re sans for hva som kan være verdifullt i livet. Dette dersom deres sorg blir sett, tatt alvorlig, og hjulpet til å finne sitt uttrykk.

neord eller ekstra sang eller musikkinnslag.

I mange tilfeller har avdøde selv gitt uttrykk for ønsker i denne anledning. Prestene ønsker å være med på valg av salmer og de skal også orienteres om øvrige innslag.

Ved eventuelle sanginnslag må også organist kontaktes.

Nærmeste pårørende bør møte ca. 15 - 20 minutter før seremonien. Avtaler om eventuelle kransepålegg og taler gjøres med prest i forkant av seremonien.

Om det er ønskelig kan vi på Kirkekontoret utforme og trykke salme-program for bruk i kirken og minnesamværet.

Ta vare på hverandre

Det er viktig å huske at tiden etter et dødsfall ikke bare skal bestå av praktiske gjøremål, men også av omsorg og nærhet. Gjennom å gjøre praktiske oppgaver i fellesskap, finner mange god sorgbehandling. Det er viktig å samtale åpent om savn og usikkerhet. Erfaring tilsier at avdødes barn normalt kommer igjennom sorgprosessen i løpet av et års tid mens ektefellen ofte bruker vesentlig lengre tid. Dette kan det være viktig å ta hensyn til f.eks. ved at en sørger for å besøke den gjenlevende ektefellen ofte ikke bare i den første tiden etter

Minnesamvær

Helt fram til vår tid har man lagt stor vekt på at slekt og venner skulle samles til minnesamvær etter gravferden.

Tradisjonen er fortsatt i hevd, men plass, økonomi eller andre grunner kan medføre at man ikke har minnesamvær.

Eventuelt kan man ha en slik samling for bare den aller nærmeste familie.

Selvsagt er det også i denne sammenheng de pårørende som avgjør. Samtidig er det gjennom dokumentasjon slått fast at når sorgen rammer, er fellesskap med familie og nære venner av stor betydning.

En samling hvor det sies noen ord og man minnes den som er gått bort, kan gjerne gjøres enkel og samtidig verdig. I vår tid har vi det ofte så travelt, mange

begravelsen. Dessverre vet vi at uoverensstemmelser i familiene ofte kommer til overflaten i etterkant av dødsfall. Her er det vanskelig å gi gode råd, for hver familie har ulik bakgrunn. Likevel anbefaler vi at en forsøker å sette stridigheter på dagsorden. La det gjerne vente til avdøde er gravlagt, men gjør klare avtaler om hvilke saker som bør drøftes og hvorledes drøftingen skal skje. Hvis forholdene er i ferd med å skjære seg totalt, kan det være lurt å bli enige om en nøytral oppmann, f.eks. en advokat, til å utarbeide forslag til løsning.

møtes bare ved slike anledninger.

Om en har mulighet til en slik samling, vet man at også denne vil være til hjelp i sorgarbeidet, og gi grunnlag for omsorg og fellesskap i en vanskelig tid.

Den norske kirke har egnede lokaler til minnesamvær på Halså, Glomfjord og Fore. Frikirken har lokaler på Engavågen, Halså og Ørnes. Pinsemenigheten har lokale på Neverdal.

Gravsted i Meløy

Alle innbyggere i Meløy har krav på fritt gravsted i Meløy. Det samme gjelder dem som hadde opphold i kommunen da dødsfallet inntraff. Også andre kan etter avtale få gravsted i kommunen hvis familietilknytning eller andre forhold knytter avdøde til kommunen.

For utenbygdsboende må det da betales en gravferdsavgift for å dekke kostnadene. *Se egen prisliste.*

Dessuten er det et krav om at graven er eller blir festet.

I utgangspunktet fastsetter kirkevergen hvor gravleggingen skal skje. Så langt det er praktisk mulig, og ikke i konflikt med kirkegårdens planer, skal likevel de pårørendes ønske etterkommes.

Det er anledning til å reservere gravsted i tilknytning til nær slektnings gravsted

forutsatt at det er ledig plass. Det må da inngås en avtale om feste av gravstedene.

Hvis graven er festet, avgjør festeren om graven kan brukes på ny og eventuelt hvem som skal gravlegges i graven.

Askeurner kan settes ned i eksisterende grav.

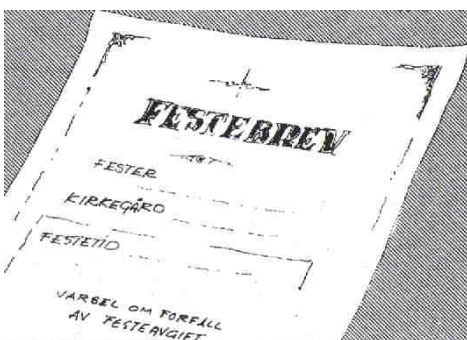
Graven må da være festet.

Festeren avgjør om askeurne kan settes ned i graven.

Det finnes også egne urnefelt.

Feste av gravsted

Feste av gravsted kan opprettes for å bevare en grav etter at frigrav-

perioden (20 år) er utløpt eller for å re-

servere gravsted i tilknytning til en eksisterende grav. Festeavgiften første gang gjelder for 20 år.

Fornyelse etter disse 20 årene gjøres for 10 år av gangen.

Avgift for feste finnes i prisliste for kirkegårdstjenester.

Den som fester et gravsted har rett til:

- * Å reise gravminne ved graven.
- * Bestemme om graven kan brukes til urnenedsettelse eventuelt ny gravlegging
- * Å få informasjon om endringer i vedtekter e.l. som berører festerens rettigheter.
- * Å få mulighet til å fornye festet når festetiden utløper (noen begrensninger gjelder.)

- * Å bestemme hvem som skal "arve" festeretten.
- * Festeren har også noen plikter:
- * Fastsatt avgift må betales.
- * Adresseendringer må meldes til kirkevergen.
- * Krav om sikring av gravminne e.l. i henhold til kirkegårdsvedtektene oppfylles.
- * Etterse og stelle gravminnet. (Se § 7 i vedtektene for kirkegårdene i Meløy)

Om festetiden utløper uten at festeren betaler avgift for en ny periode, skal kirkevergen besørge at gravstedet

slettes. Dette innebærer at gravstein fjernes og plantefelt tilsåes med gress.

Gravminner

Kirkelig fellesråd **skal** godkjenne gravminne og fundament før det settes opp på kirkegården. "**Melding om montering av gravminne**" skal sendes kirkevergen og godkjennes **før** montering. (gravferdsforskr. § 25).

Det er eieren av gravminnet som er ansvarlig for at gravminnet ikke er i forfall, til sjenanse eller til fare for dem som ferdes på kirkegården (gravferdsforskr. § 26).

Gravsteiner eller andre gravminner kan reises på: Frigrav når det er oppnevnt **ansvarlig** og på festet grav når vi har oppgitt **fester og festeavgift er betalt**.

Det er ikke anledning til å sette opp gjerde rundt gravsted. heller ikke rundt plantefelt. Det er likevel tillatt å ramme

inn plantefeltet med stein eller tre som graves ned til bakkenivå. I "*Forskrift til lov om kirkegårder, kremasjon og gravferd*" (gravferdsloven) finnes en rekke bestemmelser om utforming og sikring av gravminner. Disse kan fås ved

henvendelse til kirkevergen Gravsted for ektefeller skal normalt ha bare 1 gravminne. Dersom utforming eller sikring av gravstein ikke er i henhold til gjeldende regler, skal kirkevergen kontakte festeren til gravstedet og gi pålegg om utbedring.

Etterkommes ikke kravet innen rimelig tid, kan gravminne fjernes og gravstedet slettes.

Om det er spørsmål knyttet til anskaffelse og oppsetting av gravstein, kan kirkevergen kontaktes for å gi veiledning.

Eldre graver

Nye krav til utforming av gravminner etc. gjelder i utgangspunktet også for de eksisterende graver. Selv om vi har jobbet aktivt det siste året med å fremskaffe festere / ansvarshavende til gravsteder der vi ikke har slike, så mangler vi fortsatt mange.

Det er dermed vanskelig å formidle direkte beskjed til dem som rammes av kirkegårdsvedtektenes bestemmelser. Vi har forsøkt med merking av gravene med oppfordring til å ta kontakt. Mange har gjort det, men enda er det mange av disse gravene som er stelt og vi likevel ikke har kontakt med festere / ansvarshavende.

Vi oppfordrer derfor alle som har fått merke på graven, om snarest å ta kontakt med kirkevergen for å klargjøre ansvarsforholdet.

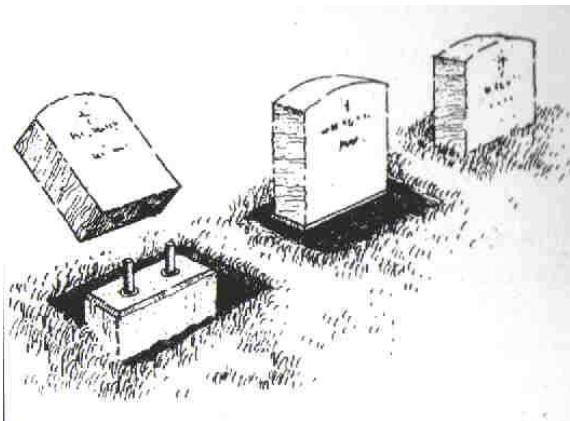
Graver som vi ikke har festere / ansvarshavende på vil vi etter hvert måtte fjerne gravminne på. Dessverre er tilstanden for svært mange av gravsteinene som ble reist før 1986 utilfredsstillende. Dette skyldes at steinene er mangelfullt sikret enten ved at bolter mellom stein og fundament mangler, at fundamentet

ikke er gravd tilstrekkelig ned i jorden, eller at tele og jordsig har medført at fundamentet ikke lengre ligger rett.

Etter som gravsteinene i regelen veier flere hundre kilo, representerer usikre gravsteiner en ikke uvesentlig fare for dem som ferdes på kirkegården. Ikke sjelden har vi fått rapporter om pårørende som har opplevd at en stein har tippet over mens de stelte på graven. Også barn som ferdes på kirkegårdene

er utsatt for skader ved uhell når steiner tipper over.

For å være føre var, er kirkevergen pålagt å legge ned særlig veltefarlige steiner når han kommer over disse.

Å rette opp gravminner krever sterke hender. Vi anbefaler derfor dem som ikke kan mønstre minst 2-3 friske, unge kropper til å overlate dette arbeidet til andre!

Kirketjenerne har i dag utstyr for bolting og oppretting av gravminner. Se egen prisliste.

Stell ved gravminne

Det er anledning til å anlegge et plantefelt fremfor gravminnet.

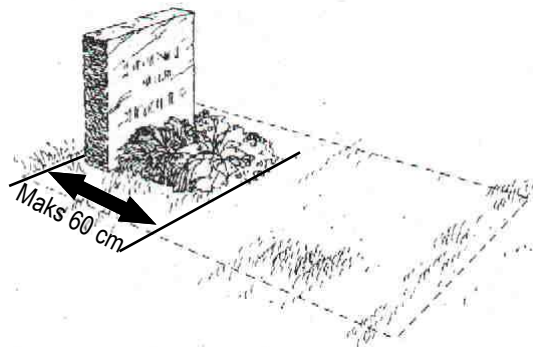
Plantefeltet skal ikke være bredere enn gravminnet og ikke strekke seg lengre enn 60 cm. frem fra gravminnets **bakre** kant. (Se § 5 i Kirkegårdsvedtektene for Meløy bak i dette heftet.)

Plantene ved hvert gravminne får ikke være høyere enn gravminnet. Utplanting av trær e.l. skal bare foretas av kirkegårdsbetjeningen.

Det kan opprettes legat for gravstedet

slik at kirkegårdsbetjeningen besørger planting og stell.

Se egen prisliste for legattjenester.

Orden på kirkegården

Det er vårt ønske at kirkegårdene til en hver tid skal fremstå på en verdig måte. Dette stiller krav både til kirkegårdsbetjeningen og dem som ferdes på kirkegårdene.

Det er stilt opp søppelcontainere rundt om på gravgårdene. Ikke bruk disse til kompost, men bruk egne kompostbinger til planterester og annet organisk materiale. Husk å sortere det komposterbare avfallet fritt for plast, papir o.l. (Mosekranser er ikke komposterbart avfall!)

Glasslykter og krukker som brukes til skårne blomster må stå fast i plantefeltet. Ikke sett dem på eller bak gravsteinen da de lett kan knuses under gressklipping eller lignende. Vannkanner

som står oppstilt ved vannpostene må fylles med vann og settes på plass etter bruk.

Kontakt gjerne kirkegårdsbetjeningen eller kirkevergen hvis det er spørsmål eller kommentarer.

Litt økonomi

De mest alminnelige stønader som gis i forbindelse med dødsfall er:

- * Gravferdshjelp (behovsprøvd)
- * Overgangsstonad
- * Etterlattepensjon
- * Barnepensjon
- * Stønad til barnetilsyn
- * Utdanningsstønad.

Trygdekontorene får melding om alle dødsfall i kommunen, og de sender ut orientering om de forskjellige stønadene.

Mer opplysninger får man ved henvendelse til trygdekontoret tlf. 75 72 01 00 eller på nettsiden: www.trygdeetaten.no

Opprydding og skifte

Så snart dødsfallet er meldt til skifteretten og ansvaret for den avdødes gjeld er avklart, kan det utstedes skifteattest eller uskifteattest.

Attesten bekrefter om boet skal deles opp eller ikke.

Skifteattesten er viktig blant annet for å få adgang til bankkonti og annet som kan være sperret etter dødsfallet.

Dette gjelder også for ektefeller der de har felles bankkonti.

Erfaringsmessig så kan det ta lang tid før man får tilgang til konto, selv med alle nødvendig papirer innsendt.

Det er nyttig å ta kopier av dødsattest og skifte- eller uskifteattesten til eventuelt senere bruk.

Det kan være lurt å få profesjonell hjelp med å skrive på alle de nødvendige dokumentene i forbindelse med skifte og arv.

Gravlegat

For mange er det vanskelig å stelle familiegraver selv. I Meløy kommune er det derfor opprettet en ordning med gravlegat. Mot innbetaling av fastsatt avgift vil da kirkegårdspersonalet foreta avtalt planting og stell på gravene.

Følgende tjenester tilbys:

- A: Sommerplanting, gjødsling, stell og vanning i sesongen
- B: Høstlegging av blomsterløk
- C: Mosekrans til jul
- D: Slåing av gress helt inntil gravminne
- E: Vanning av blomsterfelt der vi ikke har legatplanting
- F: Leie av plantekasser med undervanningskasser
- K: Fornyelse av festeavgift

Oppdatert tjenesteliste finnes på www.meloy.kirken.no

Priser finnes i prisliste for kirkegårdstjenester.

For flerårige legater gjelder:

- * Beløpet settes på egen fondskonto (høyrente)
- * Oppgitt varighet forutsetter at estimert rente og prisstiging oppnås
- * Hvis legatet tømmes før tiden, skal legatstifteren få mulighet til å betale inn tilleggsavgift slik at legattiden kan oppfylles.
- * Legat kan maksimalt opprettes for 20 år av gangen.
- * Etter utløpt legat skal legatstifter få anledning til å fornye legatet.
- * Om fester/legatstifter er uvillig til å dekke kostnadene ved pålagte utbedringer av gravmonument, kan utgiftene trekkes av legatmidlene.
- * Eventuelt overskudd ved legatets utløp overføres et eget fond for dekning av andre legaters underskudd og generell forskjønnelse av kirkegårdene.

Vedtekter for kirkegårdene i Meløy.

Jfr. lov av 7. juni 1996 nr. 32 om kirkegårder, kremasjon og gravferd (gravferdsloven) §21.

Vedtatt av Meløy kirkelige fellesråd i møte 16.04.97 som sak 13/97. Godkjent av Sør-Hålogaland bispedømmeråd 20.06.97.

§1 KIRKEGÅRDSTILHØRIGHET

Avdøde personer innen kommunen kan gravlegges på hvilken som helst av kirkegårdene i kommunen, forutsatt at de ikke gravlegges i en annen kommune. Personer bosatt (jfr. folkeregisteret) utenfor kommunen kan gravlegges mot å betale fastsatt gravferdsavgift og festeavgift for gravstedet. For syke og funksjonshemmede som p.g.a. institusjonsopphold e.l. har flyttet ut av kommunen kreves ikke slik avgift.

§2 FREDNINGSTID OG FESTETID

Fredningstiden for urnegraver er 20 år. Fredningstiden for kister er 20 år. Festetiden er 20 år.

§3 FESTE AV GRAV

Når grav tas i bruk er det anledning til å feste inntil tre graver ved siden av under forutsetning av at det er plass i feltet. Disse graver utgjør da et gravsted. Ved utløpet av frigrav- eller festetiden kan gravstedet festes for ny periode. Festet regnes ikke som fornyet før fastsatt avgift er betalt og gravstedet brakt i den stand vedtektene krever.

Er fredningstiden gått ut og gravstedet ikke festet innen 6 mnd. fra siste feste-forfall, kan ikke graven festes på ny uten særskilt vedtak i fellesrådet.

Er festet ikke fornyet innen 6 mnd. etter forfall, skal gravstedet slettes.

Dersom den ansvarlige eller festerens samtykke til bruk av grav ikke kan innhentes, kan kirkelig fellesråd ta avgjørelse om gravlegging.

Festeren plikter å melde adresseforandring.

§4 GRAV OG GRAVMINNE

Kirkegårdsbetjeningen vil besørge graven planert og tilsådd med gress etter gravleggingen samt oppsetting av merke hvor avdødes navn settes på. På nytt gravsted plasseres gravminnet sentralt i bakkant av gravstedet.

§5 PLANTEFELT

Foran gravminnet er det anledning til å opparbeide et plantefelt i høyde med bakken omkring. Det må ikke være bredere enn gravminnets bredde, men kan i alle tilfelle være opp til 60 cm bredt. Det kan ikke strekke seg lengre frem enn 60 cm, målt fra gravminnets bakkant. Det kan ikke plantes vekster som går over gravminnets høyde eller går ut over plantefeltet.

Det er anledning til å ramme inn plantefeltet med en delt natursteinkant som flukter med terrenget omkring.

Dersom det ikke er aktuelt å ha plantefelt, skal det være gressbakke på alle sider av gravminnet.

§6 PLANTEMATERIALE

Planter, kranser og liknende materiale som brukes ved gravferd eller ved pynting av grav og som ender som avfall, skal i sin helhet være komposterbart.

§7 STELL AV GRAV

Enhver ansvarlig for frigrav eller gravfester har rett og plikt til å stelle den grav han har ansvaret for. Plantefelt som ikke beplantes og stelles skal tilsåes av den ansvarlige eller blir tilsådd av kirkegårdsbetjeningen.

§8 GRAVLEGAT

For gravlegat har fellesrådet vedtatt egne vedtekter.

§9 BÅREROM

Bårerom disponeres av kirkelig fellesråd og skal bare brukes til oppbevaring av døde i tiden frem til gravferden. Ingen har adgang uten tillatelse. Liksyning kan bare finne sted etter samtykke fra den som sørger for gravferden og er de ansatte uvedkommende.

§10 NÆRINGSVIRKSOMHET

Næringsdrivende som ønsker å drive virksomhet på kirkegården skal innhente tillatelse fra kirkelig fellesråd. Tillatelsen kan tilbakekalles dersom vedkommende ikke retter seg etter de regler som gjelder. Slik virksomhet kan bare omfatte montering og vedlikehold av gravminner og planting og stell på graver.

§11 FORVALTNING

Der ikke annet er særskilt bestemt, gis kirkevergen fullmakt til å treffe de bestemmelser om enkeltgraver og gravsteder som ellers tilligger fellesrådet.